DWY

O

GERDDI

NEWYDDION.

UNIV. COLL. OF S. WALES & MON.
SALISBURY LIBRARY

I.

O Goffadwriaeth am Sir *THOMAS KYFFIN* o *Faenan.*

II.

O Ddull ymddiddan rhwng yr hên Bryd[illegible]d ai Gydwybod ag i ddwyn ar gof i hên Bechaduriaid ei diofalwch yn ei hênaint.

TREFRIW

Argraphwyd gan Dafydd Jones. 178[illegible]
tros H O.

Hyd y Frwynen.

O'CH Newydd trymedd am beniaeth bonedd
O *Faenan* ſwynedd iredd un,
Newydd caled ſy o'i derfyniad,
Ni gowſon golled bod ag un,
Rhybyddion trymion i Fonddigion,
Oedd colli 'r ffyddlon cyſon call,
Yn jach gyngor doeth yn rhagor,
Yn êin bordor yn ddi-ball,
Yn jach reolaeth drwy ei gymdogaeth,
Yma o ſywaeth hyn ſydd ſiwr,
Fe fydd caled y diweddiad
Fe geir gweled am y gwr,
Och colli peniaeth yn y gymdogaeth
Dâ ei waedoliaeth diwael ffri,
Och am *Sir Thomas* blin yw'r achos,
Na baſe yn aros gyda ni,
Fe oedd alluog *Aer* goreurog,
Un dwys enwog mewn pum Sîr,
Ymhob achoſion union ene,
Fe ddoeth lafare y geirie gwir,
Ymhob achoſion rhwng Bonddigion,
Ei ddyfn fadroddion union ô,
Llafare ei feddwl uwch law 'r Cwbl,
Yn ddi-dwbl ar fyrr dro,
Fe oedd yn rhoddgar at y Ddaear,
a chlufengar iawn yn ſiwr,
Bydd collea galed i drueinied,
Ag ir gweinied am y gwr,
Peniaeth Sircedd ei air a faldodd,

Yn hyn a nododd dan y Nê,
Cyntreifiwr Trefydd trefnwr Plwyfydd,
Fe oedd yn llywydd ar y lle,
Ffarwel dangnefedd i wlad *Gwynedd*,
Am ŵr o fonedd gore fu,
Drwy anfon fynwyr Ustus cywir,
Roedd gore llwybr ar bob llu,
Ffarwel ddaioni mewn chwarters,
Fe oedd ŵr ffri yn oleuni ir wlâd,
Fe oedd gyntreifiwr at bob cyflwr,
Gore lliniwr y gwellhad,
Ei gywir eirie ai Lythyre,
Oedd ganwyll ole hyd barthe 'r byd,
Sir *Thomas Kyffin* uwch law cyffredin,
Y galwe'r Brenin glan ei bryd,
Bydd coffadwriaeth da ei waedoliaeth,
Uwch law cywaeth iw Blant cu,
Bydd Enw mwyn-gu gâdd ô Ynghymru,
Yn disglair dywynnu ar deulu i dŷ,
My Lady hynod uchel fawrgled,
Blin iw thrâllod fyndod siwr,
fynd o Ange trwy gystuddie,
Ag ef oi gartre gore gŵr,
Iw lawdeg cynes *Ladis* canaid,
Trwm iddyn weled yn ddi-wâd,
Fe beru yn drymder hir dros amser,
Ir pedair tyner am ei Tâd,
Mae part or *Cymry* yn prudd alaru,
Ei roi mewn gwely gwaelod Bêdd,
Ei ben daionus doeth 'madrodd medrus,
Anfon Ustus hoenus hedd,

Mae

S. UNIV. COLL. OF WALES & MON. SALISBURY LIBRARY

Mae'r holl Wledydd mawr ar Trefydd,
Yn ddi-gynnydd bod ag un,
Fel Llong ar foddi heb gaptain atni,
Bydd pawb yn ofni bob yn un,
Ar galed dywydd yn ei cystudd,
Ag heb un llywydd with ei llyw,
Yn wylo 'r dagre ar gryfion done,
Am na fase ef yn fyw,
Bydd *Gwrecsam Dimbych* a *Rhuthyn* burwych,
Yn cofio 'r dewrwych aeth ir dwst,
Cwmpeini ir bonedd help ir gwanedd,
Bu a llaw rwyddedd yn *Llanrust*,
Mae *Conwy* dirion a *Charnarfon*,
Trefydd cyrion *Meirion Men*,
Flint 'run modde y gwyr mawr nhwythe,
Ar bob siwrne am danc'n fôn,
Bydd pob uchelwr aml ffarmwr,
Yn cwyno ei cyflwr yn fwy caeth,
O eisio'n agos fod Sir *Tomos*,
Ni base 'r achos fel yr aeth,
Mae'n anghyfanedd *Faenan* fwynedd,
Cyrchfa bonedd haeledd hêdd,
Och mae'n drymedd am un puredd,
Eitha bonedd aeth ir bêdd,
Och mawr yw'r adwy am wr teimladwy,
Trwy Nant *Conwy* eynar fan,
Am Ustus cywir fwcer ficer,
Dâ'i glod yn wir mae'r glyn yn wan,
Ef a rodded yn *Llanddoged*,
Mewn Seler galed dyna 'r gwir,
Adgyfodiad llawen iddo,
Ddelo i fynu o hono cyn pen hir,

Yn Bump a deigien Ange ai dyge,
Terfyne ei ddyddie oi boena i benn,
Un mis *Mehefin* dyddiau hafedd,
Y rhoed mewn marwedd fedd *Amen.*

ELLIS ROBETS a'i Cant

Ymddiddan rhwng y Prydydd a' Gydwybod, bob yn ail pennill, ar Belile March.

Cydwybod yn dechreu.

WEL wel bechadur bydew bydr,
Wyt segur amhur iawn,
I weld dy fuchedd yn dy ddiwedd,
Tigefaist ddoethedd ddawn,
Tyr'd gwna gyttundeb a Duw 'r undeb,
Mae tragwyddoldeb ddu,
Ymin dy gyrredd gwel dy wagedd,
Ar fuchedd ddrwg a fu,
Ow gwna dy gyfri gid cyn cael dy rwymo a
Gan law'r gorucha ath dafiu oddiyma,
I laddfa tan ei lid,
Cofia 'r medd-dod mawr di ddarfod,
Ar tafod yn dweud hyn,
I fod yn bechod gwyr *Cydwybod*,
Cei ormod fyndod fynn,
Condemnia gwallgo a gwna ai garu fo dy hun
Rhoi fŵn gorchestol ymysg pobl,
Dy fod yn dduwiol ddyn,
Ai meddwl 'roeddit fod Duw yr heddwch,
Ai degwch yn un dall,

Mae'r y weled yn dy waeledd,
Yn d'wedd hefo 'r fall,
Fe Ow *Cydwybod* 'rydwi yn canfod,
Ein darfod y mae 'r dydd,
yn bwriadu beidio a phechu,
hynny heb fynd yn rhydd,
wi'n gweled weithie fod yr *ange*,
saethe yn nesau,
fordd yn union om gofalon mae'r galon yn i gau
Argiwydd mawr pob lle ow help deheulw grê
wi 'n gwybod heddyw bydd rhaid marw,
Iae 'n arw os collai 'r Ne,
i Uffern ffiedd di drugaredd,
ydd diwedd pen y daith,
r maint a soniais i wrth synwyr,
Dan wybyr am dy waith,
Ond fy haeddiant ydyw hon,
Rwi'n gwybod ger dy fron,
Am bechod oerddig melldigedig,
Ni ffyrnig bwys dy ffon,
Mraid am damnio Nefol athro,
i dir ange rês,
Om bydron feie fy'n dy lyfre yn leinie drwg dilês
C) Wel mae gofid ar dy gyfer,
O ddyfnder nid o ddarn,
Cei wybod hynny gan yr *Iesu* dofine i fynu ir farn
Pa faint o Sulie a wneist yn ddarne,
Ar hyd Dafarne wrth fyw,
Ag yno deliaist y rhai dylion,
Yn ddynion gwag o Dduw,
Cynghoraist lawr un eist yn ei le dy hun,
wneud 'run dryge ag oedd ynte,

Mewn chwante geirie a gwyn,
Rwyti mewn cyfri o bob drygioni,
Da itti 'r mowrgri maith,
Wyt ar ymysgar i bridd y Ddaear,
Bydd edifar itti 'r daith,
Pa fawl gwaith y dweudais i yn natariol withati,
Mae lle syrthio'r pren cae drigo,
Dim ceisio mwy na'r ci,
Ond aros yma yn dy chwdfa,
Yn waetha er Adda erioed,
Oni throi ar fyrder oth wag blefer,
Dy fatter eiff yn foed.
D.) Ow *Cydwybod* buredd barod,
Mae'n bechod mawr o bwys,
Na ddae syndod in cyfarfod,
Wrth ganfod priddlyd gwys
A rhoi eraill ynddi i oeri a digon difri y daw,
Im pydru inne ar fyrr o ddyddie,
Ar ol Ange briwie braw,
O 'i gogoneddus Dduw danfon d'spryd byw,
I doddi 'r galon galed greulon,
Tu mewn im caledfron clyw,
Ow na wele ddyn a wydde y 7 o ddege'n ddwys,
O flwydde gerwin ar ei gyredd,
Dan bechod budredd bwys,
O *Iesu* Frenin mawr dod imi oleuni 'r wawr,
I weld fel 'rydw yn ymyl marw,
Af toc yn lludw ir llawr,
Nid oes faddeuant yn fy haeddiant,
O waith hen drachwant draw,
Ow help trugaredd yr *Ior* fanctedd,
Oi buredd loywedd law,

C) Ow na fasit yn dyfersio cyn bod ar basio or byd
Ryw ffordd ddyn diffrwyth yma im deffro,
Yn lle bod yn huno o hyd,
Ow cais iwsio doeth fyfyriô fel y byddo Nefol barch
Mae 'styllod parod caead gwaelod,
Mewn nod hynod i wneud Arch,
Mae Amdo Crŷs y cri, yn y Siop ith wisgo di,
Mae Clôch i ganu cyn dy gladdu i fynu coelia fi,
Mae'r person yr te âc mae'r llyfre,
Ddaw ath di i barthe 'r Bêdd;
Ar Clochydd siccr yno ith briddir,
Na welir mwy moth wedd,
Ar frŷs y pasia hyn mae etto fatter fyn,
Mae'n rhaid ympurio yn ddi ymguddio,
I ymgomio ar *Iesu* gwyn;
I roî cyfri or Cnawdol waith annuwiol,
Di ystyriol a wneist ti,
Cofia weithan henddyn egwan mai'n fuan gweli fi

D) Gwaefi ganweth gael gwybodeth,
O ddawn helaeth Dduw yn hael,
Ai hiwsio wedi mewn dryglori ni feddai gyfri iw ga[el]
Pabeth am witsiodd dan y r elodd âmferodd l'oes mor fa[l]
Am yngwagedd ffol di fuchedd rwi'n ofni or diwedd dal
O Iesu glan ei fri fe farw ar *Galfari*,
Nid oes gymod imi am bechod nes dyfod attat ti,
Dod i mi'n eglur nefol gysur yn llwybr at y lle,
Unwaith om herwydd gwna lawenydd o newydd yn y n[ef]
Sydi'n *aberth* mawr a wnaed ow goleh fi'n lân ath wae[d]
Oni ebai drugaredd gad imi orwedd,
Yn drymedd wrth dy draed,
Ow heddwch ffyddlon brenin *Sion* dwys union yn ddife[n]
Dydi'n ddiame iw'r Arglwydd gore pia madde Amen

Ellis Robert ai Cant DIWEDD.

UNIV. COLL. S. WALES & MON. SALISBURY LIBRARY